

อนุต ปัจจัย กับกลุ่ม รุชฺชาตุ

ว่าโดยกาล

บอกปัจจุบันแท้ แปลว่า อยู่

บอกปัจจุบันใกล้เคียง แปลว่า เมื่อ

ว่าโดยวาก

เป็นได้ ๒ วาก คือ กัตตุวาก และเหตุกัตตุวาก

การใช้ อนุต ปัจจัย

ประกอบด้วยลิงค์ วจนะ วิภัติ เหมือนนามนามที่เป็นเจ้าของ

เช่น ปุริโส อาหาร ภูษนโต .....

อิตถิ อาหาร ภูษนตี .....

กุล อาหาร ภูษนตี .....

ประกอบด้วยปฐมวิภัติ ถ้าอยู่หลังนามนามใช้เป็นกริยาในระหว่าง

เช่น ปุริโส ภตต ภูษนโต.....

อิตถิ ภตต ภูษนตี .....

กุล ภตต ภูษนตี .....

ประกอบด้วยปฐมวิภัติ ถ้าอยู่หน้านามนามใช้เป็นวิเศษณะ

เช่น อาหาร ภูษนโต ปุริโส .....

อาหาร ภูษนตี อิตถิ.....

อาหาร ภูษนตี กุล.....

ประกอบด้วยวิภัติอื่นจากปฐมวิภัติใช้เป็นคุณนาม

เช่น ภตต ภูษนตี ปุริส ทิสวา.....

ภตต ภูษนเตน ปุริเสน สหฐิ กเถตวา .....

ภตต ภูษนตสส ปุริสสส ธน ทตวา .....

ภตต ภูษนตสสมา ปุริสสมา หิรณญ์ ลภิตวา...

ภตต ภูษนตสส ปุริสสส ภริยา .....

ภตต ภูษนตสมี ปุริสสมี สุนทรกมม ทิสวา..

โครงการพัฒนาบทเรียนออนไลน์และสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาบาลี

ประกอบด้วยฉันทวิภักติ ใช้เป็นกิริยาประโยคอนุาท

เช่น ปิตุโน อาหารํ ภูณฺชนตฺสฺส, ปุตฺโต อคฺมาสิ ฯ

ประกอบด้วยสัตตตมีวิภักติ ใช้เป็นกิริยาประโยค ลักษณะ

เช่น มาตริ อาหารํ ภูณฺชนตฺติยา, กาโล อติกฺกนฺโต ฯ

หมวด รุฑ ชาติ ลง อ ปัจจัยประจำหมวดธาตุ และนิคคหิตอาคมสระต้นธาตุก่อน เช่น รุณฺชนโต
มฺกฺจฺนต

ภูณฺชนต

ภินฺทนต

ลิมฺปนต

กลุ่มที่ประกอบด้วย อนต ปัจจัยนี้ ในปุงลึงค์ แจกตามแบบ ปุริส, หรือ ภควนตฺ ในอิติลึงค์ ลง อี
ปัจจัย แจกตามแบบ นารี, ในนปุงสกลึงค์ แจกตามแบบ กุล

แบบแจก ปุริส

	เอกวจนะ	พหุวจนะ
ป.	ปุริโส	ปุริสา
ท.	ปุริสํ	ปุริเส
ต.	ปุริเสน	ปุริเสหิ ปุริเสภิ
จ.	ปุริสฺสฺส ปุริสาย ปุริสตุถิ	ปุริसानํ
ปญ.	ปุริสฺสฺมา ปุริสฺมฺหา ปุริสา	ปุริเสหิ ปุริเสภิ
ฉ.	ปุริสฺสฺส	ปุริसानํ
ส.	ปุริสฺสฺมี ปุริสฺมฺหิ ปุริเส	ปุริเสสุ
อา.	ปุริส	ปุริสา

มูญจนุต ในปุงลึงค์ แจกตามแบบ ปุริส

เอกวจนะ	พหุวจนะ
ป. มูญจนุโต	มูญจนุตตา
ท. มูญจนุตม์	มูญจนุตเต
ต. มูญจนุตเทน	มูญจนุตเตหิ มูญจนุตเตภิ
จ. มูญจนุตตสฺส	มูญจนุตตานํ
ปญ. มูญจนุตตสฺมา มูญจนุตตมฺหา	มูญจนุตตา มูญจนุตเตหิ มูญจนุตเตภิ
ฉ. มูญจนุตตสฺส	มูญจนุตตานํ
ส. มูญจนุตตสฺมี มูญจนุตตมฺหิ	มูญจนุตเต มูญจนุตเตสฺสุ
อา. มูญจนุต	มูญจนุตตา

มูญจนุต ในปุงลึงค์ แจกตามแบบ ภควนุต

เอกวจนะ	พหุวจนะ
ป. มูญจํ	มูญจนุตตา มูญจนุโต
ท. มูญจนุตม์	มูญจนุตเต
ต. มูญจตา	มูญจนุตเตหิ มูญจนุตเตภิ
จ. มูญจโต	มูญจตํ มูญจนุตตานํ
ปญ. มูญจตา	มูญจนุตเตหิ มูญจนุตเตภิ
ฉ. มูญจโต	มูญจตํ มูญจนุตตานํ
ส. มูญจติ มูญจนุตเต	มูญจนุตเตสฺสุ
อา. มูญจ มูญจา	มูญจนุตตา มูญจนุโต

โครงการพัฒนาบทเรียนออนไลน์และสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาบาลี

มฺุญจนฺต ในนปฺงสกลิงค์ แจกตามแบบ กุล

เอกวจนะ	พหุวจนะ
ป. มฺุญจนฺตํ	มฺุญจนฺตานิ
ท. มฺุญจนฺตํ	มฺุญจนฺตานิ
ต. มฺุญจนฺเตน	มฺุญจนฺเตหิ มฺุญจนฺเตภิ
จ. มฺุญจนฺตสฺส	มฺุญจนฺตานิ
ปญ. มฺุญจนฺตสฺมา มฺุญจนฺตมฺหา	มฺุญจนฺตา มฺุญจนฺเตหิ มฺุญจนฺเตภิ
ฉ. มฺุญจนฺตสฺส	มฺุญจนฺตานิ
ส. มฺุญจนฺตสฺมี มฺุญจนฺตมฺหิ	มฺุญจนฺเต มฺุญจนฺเตสฺ
อา. มฺุญจนฺต	มฺุญจนฺตานิ

มฺุญจนฺต ในอิติถิลิงค์ ลง อี ปัจจัย เป็น มฺุญจนฺตี แจกตามแบบ นารี

เอกวจนะ	พหุวจนะ
ป. มฺุญจนฺตี	มฺุญจนฺติโย มฺุญจนฺตี
ท. มฺุญจนฺตี มฺุญจนฺตียํ	มฺุญจนฺติโย มฺุญจนฺตี
ต. มฺุญจนฺติยา	มฺุญจนฺตีหิ มฺุญจนฺตีภิ
จ. มฺุญจนฺติยา	มฺุญจนฺตินํ
ปญ. มฺุญจนฺติยา	มฺุญจนฺตีหิ มฺุญจนฺตีภิ
ฉ. มฺุญจนฺติยา	มฺุญจนฺตินํ
ส. มฺุญจนฺติยา มฺุญจนฺตียํ	มฺุญจนฺตีสฺ
อา. มฺุญจนฺตี	มฺุญจนฺติโย มฺุญจนฺตี

แบบฝึกหัดท้ายบท

๑. จงแจก ภาณุทนต์ ในปุงลึงค์
๒. จงแจก ภาณุทนต์ ในอิติถीलึงค์
๓. จงแจก ภาณุทนต์ ในนปุงสกลึงค์
๔. จงแปลเป็นภาษามคธ
อ.ภิกษุ ทำลายอยู่ ชังกิเลส ท. ย่อมบรรลु ซึ่งพระอรหัตต
๕. จงแปลเป็นภาษาไทย
สามเณรี อุตตโน กิเลส ภาณุทนต์ อรหัตต ปาปุนาติ ฯ